

Подальше зростання обсягу державних запозичень України спричинить зниження рівня боргової безпеки держави, що, у свою чергу, може призвести до зростання відсоткових ставок на ринку державних запозичень, підвищення рівня оподаткування господарюючих суб'єктів, зменшення виробничого споживання внаслідок падіння інвестицій, впливу з країни сукупних валютних резервів, зниження міжнародного престижу країни та рівня життя населення.

В якості висновків варто зазначити, що зростання обсягів державної заборгованості в сучасних умовах глобалізації та певних перетворень, у всіх країнах світу з кожним роком набуває все більшої актуальності. Бо саме державні борги, а особливо зовнішні борги країн є одним із важливіших чинників впливу на економічну безпеку держави. Якби не були високі значення державного боргу, вони дійсно уповільнюють висхідні тенденції в економіці, але для кожної країни є своя гранична межа і власні параметри.

Лисенко Н. І.
НТУ «ХПІ»

СУЧАСНИЙ СТАН ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Зовнішня торгівля є однією з основних складових зовнішньоекономічних зв'язків держави. Згідно визначення Дж. Сакса, «економічний успіх будь-якої країн ґрунтується на зовнішній торгівлі. Ще не одній країні не вдалося створити ефективну економіку, ізолювавшись від світової економічної системи». Зовнішня торгівля посідає корінне місце у розвитку економіки України.

В умовах активізації процесів глобалізації світового господарства посилюється роль зовнішньоторговельних відносин країни. Саме міжнародна торгівля як форма міжнародних економічних відносин є складовою врівноваженого економічного розвитку суспільства, сприяє посиленню конкурентоспроможності національної економіки, підвищує рівень життя населення та забезпечує найповніше задоволення його потреб. З огляду на високий ступінь впливу екзогенних факторів на економіку України в сучасних умовах, зовнішньоекономічна діяльність зазнає негативних змін, що актуалізує необхідність дослідження її стану.

Зовнішня торгівля – це система економічних відносин між країнами, основна мета якої полягає у ввезенні та вивезенні товарів і послуг.

Об'єктами зовнішньої торгівлі є товари: готова продукція, сировина, напівфабрикати; продукти інтелектуальної власності: патенти, ліцензії, фірмові знаки та ін.; послуги: міжнародний туризм, транспортні, страхові, посередницькі, будівельні операції тощо. Зовнішня торгівля дає країнам можливість спеціалізуватися з тих видів діяльності, в яких вони мають порівняльні переваги, дисциплінує вітчизняних виробників, обумовлює вищу продуктивність праці.

Основними зовнішніми чинниками, що ускладнюють та обмежують право України входити у світове господарство як повноправного партнера є: посилення міжнародної конкуренції на товарних ринках, низька конкурентоспроможність української продукції; нові вимоги споживачів до якості товарів, тобто цінові фактори стали вторинними, а фактори новітніх технологій та гарантії якості продукції – первинними; застосування країнами-конкурентами форм протекціонізму та дискримінація українських експортерів, зокрема, ускладнення процедури сертифікації продукції; складність входження в міжнародне співробітництво з причини невідповідності міжнародним стандартам захисту прав інтелектуальної власності.

За даними Державної служби статистики України за 2014 р. експорт товарів становив 53913,5 млн дол. США, імпорт – 54381,8 млн дол. Порівняно із 2013 р. експорт скоротився на 13,5 % (на 8392,4 млн дол.), імпорт – на 28,3 % (на 21452,8 млн дол.). Негативне сальдо становило 468,3 млн дол. (за 2013 р. від'ємне – 13528,7 млн дол.). На формування негативного сальдо вплинули окремі товарні групи: палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, пластмаси, полімерні, фармацевтична продукція, засоби наземного транспорту, крім залізничного, механічні та електричні машини.

У 2014 р. зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 217 країн світу. Обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 17004,7 млн дол., або 31,5 % від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з 2013 р. на 431,2 млн дол., або на 2,6 % (у 2013 р. – 16573,5 млн дол., або 26,6 %). Найсуттєвіші експортні поставки серед країн ЄС здійснювались до Польщі – 4,9 % від загального обсягу експорту (чорні метали, руди, зола, електричні машини), Італії – 4,6 % (чорні метали, зернові культури, жири та олії тваринного і рослинного походження), Німеччини – 3 % (електричні машини, одяг, текстильні, механічні машини) та Угорщини – 2,8 % (електричні машини, чорні метали, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки); серед інших країн до

Росії – 18,2 % (механічні машини, чорні метали, продукти неорганічної хімії), Туреччини – 6,6 % (чорні метали, плоди олійних рослин, добрива), Єгипту – 5,3 % (чорні метали, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Китаю – 5 % (руди, шлак і зола, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Індії – 3,4 % (жири та олії тваринного або рослинного походження, чорні метали, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки) та Білорусі – 3 % (чорні метали, залишки і відходи харчової промисловості, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки) .

Отже, обсяги зовнішньої торгівлі товарами в Україні є динамічними, що відповідає загальносвітовій тенденції посилення взаємодії країн світу у сфері торгівлі та свідчить про залежність зовнішньоекономічного сектору України від факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Лозовий С. В.
ХІ ДВНЗ «УБС»

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

На становище сучасної економіки України значною мірою впливає агропромисловий комплекс – традиційна для країни та потенційно сильна галузь. Однак на сучасному етапі розвитку фінансовий стан більшості агропромислових підприємств є незадовільним: вони не забезпечені сучасною технікою та новими технологіями, що призводить до низької продуктивності виробництва, але, незважаючи на це, наша країна займає перше місце серед експортерів соняшникової олії і третє серед експортерів зерна на світовому ринку.

Сальдо зовнішньої торгівлі за останні 5 років було від'ємне, але, не зважаючи на це, у цілому сальдо торгівлі сільськогосподарськими товарами залишається додатним і щорічно зростає. У період 2012-2014 рр. експорт продукції АПК стабільно перевищував її імпорт. При цьому спостерігаються високі темпи щорічного приросту як сальдо торгівлі (з -9 у 2012 р. до 3,2 млрд дол. США у 2014 р.), так і частки сільськогосподарської продукції в структурі товарного експорту (з 12,3% у 2012 р. до 26% у 2014 р.) та імпорту України (із 6,8% у 2012 р. до 8,8% у 2014 р.). Водночас виробництво валової продукції сільського господарства за останні 20 років знизилося на 31,1%, у тому числі: